

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

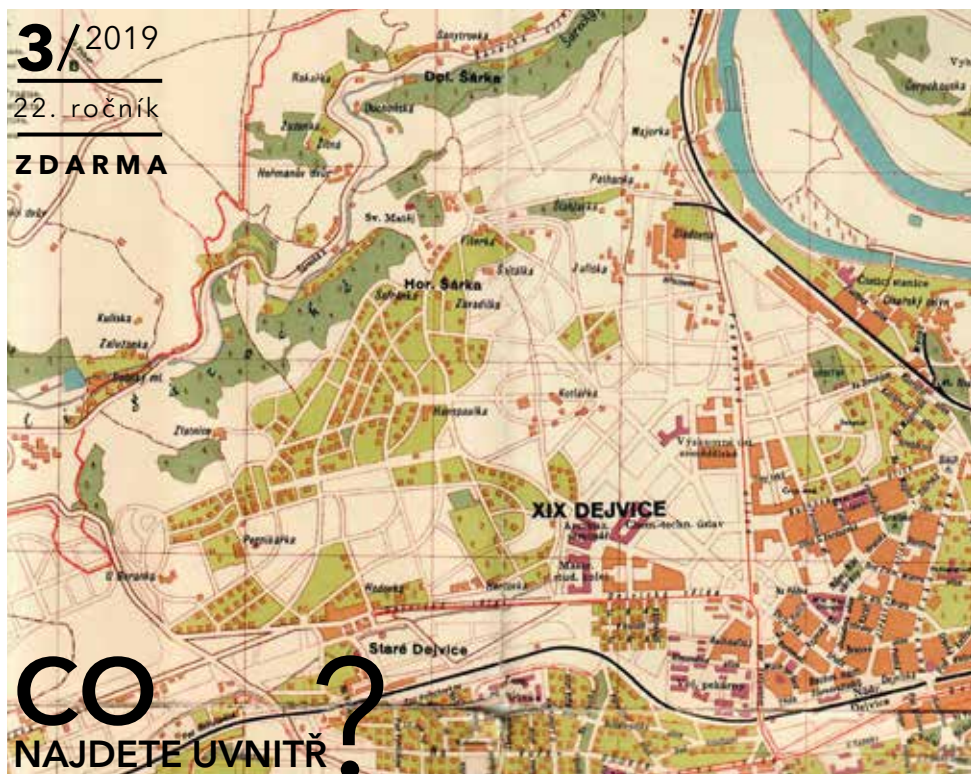

VYDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

3/2019

22. ročník

ZDARMA

CO ?
NAJDETE UVNITŘ

- Zlatnice ■ Antonín Engel a Hanspaulka ■
- Centrální park ■ Josef Kopta ■ † Jiří Stránský
- Jóga pro seniory ■ Ze školy a od sv. Matěje ■
- Zahrady ■ Aktuální a Informace

Je nás o jednoho méně

Jindřich Schwippel † 28. 3. 2019

Z redakční korespondence:

Vážené členové redakce, dnes jsem se dozvěděla smutnou zprávu, že mezi námi již není Jindřich Schwippel. Psala jsem mu a chtěla ho požádat, aby napsal do příští Hanspaulky vzpomínku na Jiřího Stránského a odpověď od jeho ženy obsahovala jako přílohu parte.

Je mi to líto, Jindřich pro mne znamenal v těžkých chvílích Hanspaulky velké povzbuzení.

L. Čumplová

Doufám, že nám drží palce i tam nahoře.

Byl moudrý, rozvážný, vtipný. Bude chybět. L. Trojan

Jako trvalou vzpomínku otiskujeme text Jindřicha Schwippela o Zlatnici, který nahradí jeho nedostupný text ve Wikipedii a stane se tak jeho trvalým pomníkem.

Ach.

R.I.P.

Wanda

Je to smutné.

Těch odchodů je stále více.

Zdeněk

Ach – ach,
za oba dva.

R. I. P.

Marie Kuldová

To je mi líto, měla jsem dojem,
že je stále aktivní!

Eva

Jako vzpomínku otiskujeme text Jindřicha Schwippela o Zlatnici, který nahradí jeho nedostupný text ve Wikipedii a stane se tak jeho trvalým pomníkem.

Redakce

Zlatnice nebo Šipkas

Reasonable – rozumový, rozumný; přiměřený; spravedlivý; odůvodněný (Antonín Osička, Ivan Poldauf, Anglicko český slovník, Praha, Academia, 1970, s. 378)

Podle anglické verze etického kodexu archivářů, má archivář umět odpovědět na *any reasonable question*. Jsem archivář a snažím se podle toho kodexu řídit. Toto je velmi stručná ukázka textu, který by mohl archivář, odpovídaje na „každý rozumný/odůvodněný dotaz“, pořídit.

Zadaná otázka zní: *„Do jaké výletní restaurace v Praze šel odpoledne Franz Kafka s Maxem Brodem, když se dopoledne definitivně rozešel se svou dlouholetou přítelkyní Felice Bauerovou?“* Zásadní odpověď bych nepochybně jako každý jiný svědomitý badatel hledal a našel v příslušném svazku Kafkových *Tagebücher* (Deníků). Jenže tam zcela stručně stojí jen jméno hospody *SCHIP-KAPAS*. Kupodivu se nad exotickým jménem hospody žádný z mnoha Kafkovských životopisců nepozastavil, ani se je nepokusil rozluštit, a dokonce ve svém jinak podrobném průvodci *Kafkas Prag* jej nezmiňuje ani Klaus Wagenbach, znalci právem nazývaný „služebně nejstarší Kafkovou vdovou“.

Zatímco pražský Šipkas je zaniklá výletní hospoda německých studentů univerzity ve svahu k Tiché Šárce, skutečný průsmyk Šipka stále leží v bulharském pohoří Stara Planina (1333 m nad mořem); r. 1877 zde Rusové spolu s Bulhary porazili turecké vojsko. Pokusím se tedy jen se všeobecným odkazem na prameny napovědět poněkud obširnější odpověď na onu logicky a zejména „kafkologicky“ zcela odůvodněnou otázku.

„Píše se rok 1877, na Balkáně zuří rusko-turecká válka. Češi v Praze jsou zcela na straně svých slovanských bratří... Když Němci poznali disciplinovanost a statečnost tureckých vojsk, věnovali jim své sympatie.“ Tak vzpomíná jeden z německých pražských studentů, jimž Češi říkali buršáci (Bursch – člen německého spolku vysokoškolských studentů). V srpnu 1877 přišli tři němečtí medicci cestou přes šarecké údolí do hospody tehdy ještě daleko „severozápadně od Prahy“. Tam je uvítal obrovitý hospodský s plnovousem a s rudým fezem na hlavě. Onen „turecký fez“ byla zástava za nezaplacená piva z minulého dne. Po několika vypitých pivch dostal od mediků jméno Osman paša, o něco později byla jeho manželka přejmenována na Sulejku a kuchařka se stala Zorajdou. Později náleželi k personálu ještě „Alpský pastevec“, „Dvorní kočí“ a především faktotum „Abraham“.

Hostinský pocházel ze „Sudet“, jmenoval se Moritz Milde a původně nad Šarkou založil malé hospodářství. Návštěvy německých studentů, kteří ho nějak znali z jeho působení na Litoměřicku, začaly již roku 1876. Původně jim prý nabízel pivo, které donášel „z nedaleké české hospody“, ale již za rok se stalo hospodaření na neúrodné půdě jen jeho vedlejší činností a Mildeho hospoda začala prosperovat. Svědčí o tom i jeden z písemných pramenů, „Matriky Balkánské pivní university“: *Ráno vyvezl hnůj na Jenerálku. Okolo desáté přišli flamendři, chlastali udatně až do večera a poctivě zaplatili...“*

Buršáci dali několika malým místnostem hospody vzletná jména. „Orlí sál“ – pokojík, kde visela cedule s c. a k.

Před hospodou Šipkapas před r. 1914

orlíčkem, potvrzení úřední koncese na prodej tabáku. V „Zrcadlovém sále“ viselo šestákové zrcátko s ulomeným rohem a spížírna u kuchyně nesla nápis „Laboratoř“.

Cesta do „Šipkapasu“ byla pro studenty dost namáhavou poutí. Ze Starého Města přes Karlův most, nahoru na Hradčany, potom bylo třeba projít Bruskou (Píseckou) branou. Odtud pak brzy už jen polní cestou, na kterou pražilo slunce. Studenti při stoupání z Dejvic šli podél dlouhé kamenné „Čínské zdi“, minuli „Bajkalské jezero“, vesnický rybník plný kachního trusu. O kus dál pak již začínalo „České Švýcarsko“, okraj Šáreckého údolí.

Ovšem „...viděno střízlivýma očima,“ vzpomíná jeden z někdejších návštěvníků, „to byla zpustlá vesnická hospoda.“ Její majitel a provozovatel byl ale určitě velmi dobrý podnikatel, nadto ještě se smyslem

pro humor. Na příklad za krásného počasí ohlašoval západ slunce a jako „pořadatel přírodního jevu“ vybíral pět krejcarů lázeňské taxy. Nebyl nevzdělaný, jako absolvent kdysi významné německé Hospodářské školy v Libverdě měl pochopení pro studentský specificky buršácký humor a žížeň. Prý, pokud bylo někdy třeba, měl i dokonalé společenské vystupování. Ze školy v Libverdě si odnesl i krásný rukopis; zapisoval do kroniky s názvem „Matrika Balkánské pivní university“ i nejdrsnější slova velice úhledným písmem.

Hospodský Osman paša, muž obří postavy a síly, zemřel r. 1910; zadasil se kuřecí kostí. Byl pohřben na hřbitově u sv. Matěje u křižovatky jedné z cestiček: pomníček (v němčině) hlásil, že *Zde leží Moritz Milde, hostinský a majitel reality*. Mnoho byvších německých studentů mu prý ještě dlouho po jeho smrti nosilo

kytice na hrob. Mildeho hrob byl r. 1946 zrušen. Se smrtí rázovitého Osmana paši začala hospoda postupně upadat, jeho jediný syn – rovněž Moritz – padl v první světové válce a vdova se nakonec odstěhovala za dcerou do Vídně.

Za první republiky se pro usedlost „Šipkapas“ vžilo české pojmenování Zlatnice. (Zlatník Gabriel Geltenhauer tu vlastnil viniční pozemky v letech 1660–1690.) Výletní hospoda byla nějaký čas v provozu i dál a její mladší existence je spojena s další *reasonable question* – zda totiž Apollinairovy verše z Prahy *Jsi v malé hospůdce na kraji Prahy / jsi celkem spokojen / na stůl růži ti dali...* neoslavují pohodu u jednoho ze stolků pod kaštany právě při hospůdce Zlatnice či „Šipkapas“.

Ale určitě ještě nesmíme zapomenout na postavu „Abrahama“; v archivu pražského studentského či, chcete-li, buršáckého spolku *ARMINIA* (nyní v Bundesarchivu Koblenz) se uchovala nejen jeho fotografie ale i vizitka: *Sigmund Pick (Abraham), obstaravatel pro všechny organizované i neorganizované studenty, emeritní I. asistent Osmana Paši v Průsmyku Šípka, t.č. numismatik, Žitná ulice 2 a.* Jeho činnost a „kariéru“ od „pastevce krav až k finančníkovi a kancléři „Balkánské pivní university“ vylíčil jeden z mnoha dobrých dnes však již téměř zapomenutých německých pražských spisovatelů

Karl Hans Strobl ve svém románu *Die Vaclavbude*. Je to patrně literárně nejhodnotnější vzpomínka na „Šipkapas“ V archivech německých studentských spolků se ovšem uchovalo množství oslavných, kritických, žertovných i nostalgických básní. Mimochodem tak se uchovala i vzpomínka na jeden, a snad jediný, souboj, který se tu udál. Byl to skutečný souboj na pistole, předmětem sporu byl deštník, a zraněna byla nedaleko se pasoucí kráva.

Odpověď na první „rozumnou“ či „oprávněnou“ „kafkologickou“ otázku pro archiváře bych rád zakončil moudrým Goethovým poučením, že z mladých bouřliváků se stávají usedlí a počestní občané, dvorní radové čili „hofráti“.

Buršáci v Praze byli pro Čechy právem trnem v oku, jejich nacionalismus či přesněji, přísněji a lépe řečeno šovinismus, byl ohavný a provokativně militantní; nebyla to však jediná stránka jejich povahy. Měli smysl pro humor a svým způsobem i oni měli Prahu rádi; pokud však jde o její „odvěkou německost“ byli ovšem, historicky vzato ke své škodě, velmi ošklivě pomýlení.

Pro všechny čtenáře, výletníky a zájemce o památky, a i pro další pražské chodce dodám, že dnes z usedlosti Zlatnice zbývají stále více pustnoucí zbytky barabizny, ovšem památkově chráněné od r. 1964!!! Tam, kde byla hospodářská stavení, stojí garáže. Jenom mohutné kaštany u zbytků stavení naznačují, že tady kdysi mohli v pohodě sedět básníci Apollinaire, Nezval a další, a že tu ještě o něco dříve mohl rozmlovat rozesmutnělý spisovatel a sekretář Dělnické úrazové pojišťovny Franz Kafka s věrným přítelem Maxem Brodem.

Dr. Jindřich Schwippel

*/ Protože v každém serióznějším článku má být nějaký poznámkový aparát, přiznávám zde „pod čarou“, že všechny potřebné překlady z němčiny do češtiny jsou od autora.

Architekt Dejvic Antonín Engel a Hanspaulka

Antonín Engel a Pavel Janák, dva světoznámí architekti, jeden avantgardní, druhý spíše konzervativní, si Hanspaulku zvolili za místo trvalého pobytu i místo věčného odpočinku. Měli celou řadu dalších společných znaků.

Oba začali svoji kariéru projekty funeràrní architektury. Podle plánů architekta Pavla Janáka bylo v letech 1921–1923 postaveno pardubické krematorium jako první stavba rondokubismu. Jedna z prvních zakázek Antonína Engela byla náhrobek jeho místního souputníka, architekta Vojtěcha Birnbauma na poděbradském hřbitově (viz obr.). Umělecky cenný hrob byl bohužel roku 2012 vandaly nenávratně zničen.

Oba architekty pronásledovalo rovněž neporozumění ze strany kolegů architektů a teoretiků avantgardy. O vztahu Pavla Janáka k Hanspaulce jsme se zmínili v minulém čísle časopisu, na Antonína Engela vzpomeneme v následujících řádcích.

Antonín Engel (1879–1958) se narodil v Poděbradech v rodině cukrovarnického inženýra. Jeho celoživotní dílo je však spojeno s Prahou. Studuje u známých architektů, nejprve u Jana E. Kouly později u Josefa Zítka a své vzdělání uzavírá na vídeňské akademii u věhlasného Otty Wagnera, v jehož ateliéru získává svou celoživotní inspiraci historizující architekturou, zejména klasicismem.

Po ukončení studií Engel nějaký čas cestoval po Evropě. V Praze si po návratu v roce 1909 otevřel svůj vlastní ateliér v Clam Gallasově paláci. Zpočátku koketuje s moderním kubismem, ale v duchu svého učitele Wagnera dává přednost klasicistnímu pojetí, které dodává jeho dílům punc nadčasovosti a majestátnosti.

Je si vědom bezradnosti architektů po odeznění secese a vyjadřuje se proti eklekticismu nových staveb, které řeší problém jen novým uspořádáním starých architektonických prvků fasády. Již tehdy vystupuje proti dnes módnímu „fasádismu“, který ponechá původní fasádu, ale uvnitř zcela promění dosavadní funkci stavby (např. z kasáren vznikne obchodní dům jako je tomu u OC Palladium na Náměstí republiky).

Engel bojuje za svůj styl. Na jeho podporu publikuje zásadní díla: *„Praha v půdorysném a obrazovém vývoji“* (1920) a *„Náměstí vítězství v Praze“* (1939).

Jeho první architektonické dílo, podolská vodárna (1922–29, dokončeno v r. 1965) představuje ve své době největší železobetonovou konstrukci na našem území. Stavba si nezaslouženě vysloužila nepochopení představitelů avantgardy, kteří ve formálním výrazu klasicistního ražení spatřovali zradu na architektonickém pokroku. Stavba přesto získává obdiv cizinců, kteří tento monument považují často za parlament. (Vzpomeňme: podobné neporozumění doprovázelo i realizaci Janákova rondokubistického paláce Adria)

Engel se přes výhrady prosadil. V roce 1920 se stává členem Státní regulační komise pro Velkou Prahu a o dva roky později pak rektorem ČVUT. Spojuje ve své osobě jak architekta, tak urbanistu.

Dejvická kotlina je tak na základě výsledku architektonické soutěže od roku 1921 zastavována dle regulačního plánu navrženého Antonínem Engelem, jehož pojetí navazuje na koncepci velkoměsta vídeňského rodáka Otto Wagnera,

(1841–1918) rakouského architekta a urbanisty, považovaného za jednoho ze zakladatelů moderní architektury.

Engel zahajuje svoji vizi návrhem ústředního Vítězného náměstí ve tvaru podkovy, z níž paprskovitě vybíhá pravidelná síť ulic. Pro všechny navržené budovy, ať již jsou to instituce armády, radnice nebo rektorát ČVUT, navrhl jednotný neoklasicistní architektonický výraz. V chronologickém pořadí uvádíme nejznámější projekty.

Vysokoškolská Masarykova kolej, Thákurova 1, Praha 6 Dejvice, (1923–1925). Prezident Masaryk na stavbu přispěl štedrým finančním darem.

Budova Vysoké školy chemicko-technologického inženýrství ČVUT, dnes budova A VŠCHT, Praha 6 Dejvice, Technická 5 (1926–1933), ve spolupráci s O. Severinem.

Průčelí nájemních domů, Vítězné náměstí, Praha 6, (projekt 1926–1928, realizace 1934). Na utváření vnitřní dispozice se účastnili různí architekti.

Budova generálního štábu, Vítězné náměstí, Praha 6, (projekt 1926–1928, realizace 1934).

Ministerstvo železnic, Klimentská 27, Praha 1 Nové Město, dnes Min. dopravy (1927–1932).

Budova Vysoké školy zemědělského a lesnického inženýrství ČVUT, dnes budova B VŠCHT Technická 3, Praha 6 – Dejvice, (1929–1937).

Budova Vysoké školy architektury a pozemního stavitelství ČVUT, Zikova 4, Praha 6, Dejvice, (1936–1937), ve spolupráci s T. Petříkem.

Během války se ještě podílel ve spolupráci s B. Kozákem na přestavbě Rudolfiny ze sněmovny zpět na koncertní sál (1942–1944).

V průběhu jeho neoklasicistních realizací se však stále silněji prosazuje hlas představitelů avantgardy a narůstá rozpor mezi Engelovým regulačním plánem a programem moderní architektury. Vyčítají mu, že se drží Wagnerovských myšlenek o úloze veřejných budov jako záchytných a reprezentativních bodů územního celku. To, co bylo ještě únosné na Vítězném náměstí se již nehodí např. při výstavbě vysokoškolského kampusu.

Hlavním oponentem byl Engelovi Jan Gillar (1904–1967), který postavil proti Engelovým jednotvárným prototypům představu vzdušné, slunné architektury v podobě ikonické avantgardní novostavby Francouzského lycea (*Gymnase réal, Lyceé français de Prague*) v Bílé ulici do stavěného v r. 1934 (dnes Základní a mateřská škola Bílá).

Zásadní rozdíly lze spatřovat už v urbanistickém a dispozičním členění školských budov. Zatímco Engel používá osvědčené,

nadčasové schéma uzavřených městských bloků, Gillar volí módní explozivní, rozeklaný shluk hmot bez vnitřních vazeb. Analogické odlišnosti vykazuje i konstrukce – na jedné straně Engelova konzervativní, robustní stavba z cihel se železobetonovými stropy a na druhé straně Gillarův lehký železobetonový skelet s vyzdívkami. Přechází u něho tehdy frekventovaná teze, že architektura je tím modernější, čím menší má hmotnost.

Antonín Engel klade důraz především na solidní řemeslo a „věčné trvání“, na klasické, trvanlivé, ověřené materiály: brizolit a kámen na průčelí, šikmé střechy s pálenou krytinou, dřevěná okna a dveře, terrazzo, dubové parkety atd. Gillarův zájem se soustředí spíše na moderní, inženýrské výtobytky, na vytvoření hygienického prostředí plného vzduchu a světla, kde není důvod konfrontovat se s historií. Preferují se hladké omítky, ploché střechy, dřevěná a ocelová okna i dveře, terrazzo, beton, guma aj.

Při realizaci svého urbanistického projektu Vítězného náměstí byl Engel nucen řešit problém kvadratury kruhu, tj. vtěsnat kruh do čtverce. Urbanista netvořil totiž, jak se říká, na zelené louce. Musel se vyrovnat s již částečně realizovaným předchozím plánem. Nepřekonatelným omezením mu byla již pravouhlopětá šachovnicová zástavba bubenečské části, což způsobuje onu půdorysnou podkovu znemožňující vytvořit klasicky symetrické kruhové náměstí s radiálními paprsky ulic.

Podkovovitý tvar náměstí, zčásti pravouhlý a zčásti obloukový, skýtá možnost předurčit i oběma částem rozdílnou úlohu. Pravouhlopětá část měla být podle autora koncepce věnována využití „civilnímu“, naopak „křivková“ strana spíše pro slavnostnější architektonické ztvárnění, tedy pro budovy veřejné, kterým předepsal vzhlednější formu s vyššími patry. Bohužel se podařilo kruhově vyřešit jen asi osminu náměstí. Obloukový segment náměstí tvoří

Engelova vila v ulici Na Karlovce 6

do dnes jen budova Generálního štábu armády vpravo a hotel DIAIP vlevo.

Po válce se plánování okolí Vítězného náměstí ujali jiní architekti, a tak byla Engelova koncepce realizována pouze částečně. Pro Antonína Engela nastává nepříznivé období. Naděje na úspěšné dokončení započatého projektu ztroskotaly. Nejprve mu byl v roce 1948 odebrán akčním výběrem titul profesora a o rok později byl poslán do trvalé penze.

Jak se vyrovnával slavný architekt s násilným ukončením své profesní aktivity? Uzavírá se do soukromí. Za místo svého pobytu si Antonín Engel zvolil Hanspaulku. Jeho vlastní rodinný dům v ulici Na Karlovce 6 se od zásad neoklasicismu odchyluje a přizpůsobuje se malebné

koncepci ostatních vil. Ve vile ale architekt dlouho nepobyl. Byla mu zabráná, a tak se Antonín Engel musel stěhovat znovu, tentokrát na Letnou. Umírá 12. října 1958.

Na dotváření koncepce Vítězného náměstí však nedostali šanci ani architekti avantgardy. Jak Engel, tak avantgardisté vycházeli z dopravní situace třicátých let. Vůbec nedomýšleli, jakým problémem se stane pro chodce a obyvatele bydlicí poblíž náměstí právě prudký dopravní rozvoj.

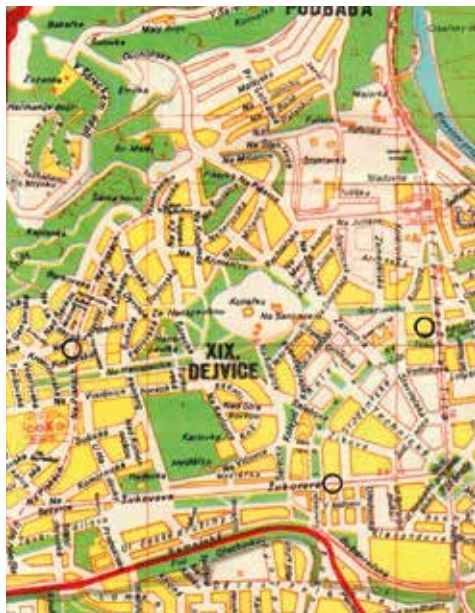
Aby se stalo Vítězného náměstí opravdu místem klidu a pohody jako tomu je u jiných náměstí, o to se musí zasloužit další generace architektů. Ale že nebude náměstí nikdy úplně kulaté, vypovídají i nejnovější projekty.

Zdeněk Jonák

Původní plány centrálního parku Hanspaulka

Ve dvacátých letech minulého století byl součástí plánu zástavby Dejvic od profesora Antonína Engela navržen velkorysý park. Měl elipsovitý tvar orientovaný v ose Zelená ulice – ulice Za Hanspaulkou. Tato obrovská elipsa byla v podélném směru ohraničena náměstím Na Santince a ulicí Šáreckou pod záměčkem Hanspaulka, v příčné ose ulic Na Míčánce a do Dejvic sbíhající částí ulice Šárecké. Z dokumentů, které má k dispozici pan Bystřický, je patrné, že součástí celého elipsovitého prostoru měla být i sportovní plocha v místě bývalé cihelny Kotlářka.

Pro umocnění dojmu z parku měly navazující ulice na podélné ose, Zelená i Za Hanspaulkou, ve svém středu zelený pás a stromořadí. Elipsa plánovaného parku se sítí cest je zakreslena v nedatovaném plánu Prahy z počátku třicátých let, v protektorátním plánu z roku 1942 a ještě i v poválečném z roku 1948. V plánu

z roku 1958 už zakreslena není. Přípravné území se v průběhu dalších let postupně ukrajovalo pro novou výstavbu.

Teprve po roce 2000 byl zásluhou MČ Prahy 6 a spolku Pro Hanspaulku projekt oživen alespoň na poněkud okleštěném území. Úsilí se promítlo i do změny územního plánu Prahy, kde se toto území změnilo z funkce čistě obytné na funkci městské zeleně – přírodního parku s výskytem zvláště chráněných druhů flory a fauny.

Jednu velkou výhodu ale dnešní skromnější rozměr má! V původních představách měla zaniknout usedlost Kotlářka. Ta je dnes zásluhou jejího majitele, pana Tomáše Bystřického, dokonale opravená, včetně okolí, které bylo prohlášeno za významný krajinný prvek.

Ladislav Trojan

Náš hanspaulský soused - legionářský spisovatel Josef Kopta

Už máme za sebou rok osmičkových výročí a připomínáme si události oslavy let, která končí devítkou (1939, 1969, 1989). V loňském roce jsme si vzpomínání a oslav skutečně užili. Nejkrásnější asi byly červenové dny všesokolského sletu a velmi důstojně a dokonce optimisticky vyzněly oslavy stého výročí vzniku Československé republiky. V této souvislosti byly náležitě připomenuty a oceněny zásluhy legionářů. V záplavě odborných studií a populárních článků bylo mnoho pozornosti věnováno jednotlivým osobnostem, ať již řadovým vojákům či jejich velitelům.

Po železničních kolejích se přesouvala po republice kopie bojového vlaku se železničními vagony-těpluškami, které se na dlouhé dva roky staly domovem ruských legionářů při jejich cestě ze středního Ruska do dalekého Vladivostoku. V těchto vagoncích legionáři nejen žili, ale byly tam všechny nezbytné krejčovské, obuvnické, zámečnické a další dílny zajišťující soběstačnost tohoto zvláštního dobrovolnického vojska.

V rámci vzpomínkových akcí byla překvapivě malá pozornost věnována těm, kteří se zasloužili o všestrannou dokumentaci anabáze. Mezi legionáři byla řada pečlivých fotografů, kteří nám zanechali stovky fotografií, malířů, jejichž kresby se po návratu do vlasti staly podkladem pro další umělecké zpracování, sochařů, ti se během putování postarali o důstojnou výzdobu míst s hroby padlých, kteří se návratu do vlasti nedožili. Byli tam i nadaní spisovatelé, kteří se starali o přípravu tiskovin informačního, vlasteneckého nebo humoristického obsahu, psali skeče pro divadelní vystoupení, skládali texty písní,

zpívaných, jak se tehdy říkalo „na známou notu“. Navíc, všichni se v okamžiku ohrožení chápali zbraní a bojovali.

Mezi tyto muže patřil i Josef Kopta. Připomínka jeho jména nebyla vybrána náhodně, ale proto, že 6. června uplynulo 125 let od jeho narození. Z trojice nejznámějších legionářských spisovatelů: Rudolf Medek (1890–1940), František Langer (1888–1965), byl Josef Kopta (1894–1962) nejmladší a zároveň jako legionářský spisovatel v období před 2. světovou válkou nejpobulárnější. Jeho životní příběh se podobal osudu ostatních legionářů. Stačil vystudovat obchodní akademii a ve svých 20 letech, v r.1914 narukoval na ruskou frontu, v r. 1915 byl zajat a už následujícího roku se přihlásil do České družiny (předchůdkyně ruských československých legií složená z dobrovolníků, Čechů žijících v Rusku a později i válečných zajatců) se kterou pak absolvoval všechny rozhodující bitvy i celou následující cestu přes Ural a Sibiř do Vladivostoku. V době dlouhého putování zastával funkci tajemníka informačního osvětového výboru a podílel se na psaní a vydávání novin pro legionáře. Po návratu do vlasti se zapojil do budování nového státu a jeho armády. V činné vojenské službě vydržel do r. 1925 a do civilu odešel jako štábní kapitán.

Pravděpodobně právě tehdy, kdy se chystal opustit armádu, se rozhodl vybudovat si nový domov, pro který zvolil rohový pozemek při ústí ulice Fetrovské do ulice Na Pískách. Na výstavbu rodinné vilky použil peníze, které mu byly vyplaceny za legionářské období, a zbytek uhradil

hypotékou. V r. 1927 byla vilka č.p. 998 zkolaudována, rodina se rozrostla o syny Petra a Pavla a v tomto hanspaulském zátiší se Josef Kopta mohl soustředit na psaní básní, románů a cestopisů. V uvedené vile doposud žijí jeho potomci. Pravidelně přispíval do legionářských novin „Národní osvobození“, kde vedl kulturní a literární rubriku, byl tajemníkem Památníku odboje a později Památníku osvobození na Vítkově. Od r. 1936 byl členem redakce Lidových novin. Osud legií v Rusku se stal hlavním tématem jeho tvorby. Ve 30. letech patřil k nejoblíbenějším českým spisovatelům. Jeho trilogie Třetí rota (1924), Třetí rota na magistrále (1927) a Třetí rota doma (1934) nechyběla v žádné legionářské knihovně a dočkala se více než deseti vydání. Nejúspěšnější byl první díl. Byl

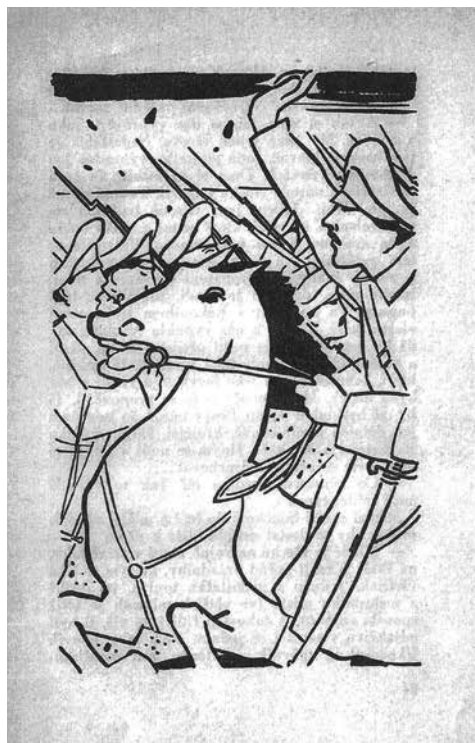

oceněn Státní cenou a v r. 1931 byl zfilmován. Natočen byl také Koptův román Hlídač č. 47. Námět tohoto komorního dramatu je natolik silný, že se k němu filmaři po více než 70 letech znovu vrátili. V roce 2008 ho natočil ho Filip Renč s vynikajícím Karlem Rodenem v hlavní roli.

Jako jediný z uvedených legionářských spisovatelů přežil Josef Kopta válečné období v Praze. František Langer byl v emigraci v Anglii, Rudolf Medek zemřel v r. 1940 ve věku 50 let a jeho poslední léta byla ovlivněna postupující chorobou a pocitem hlubokého zklamání z politického vývoje v Evropě, z vývoje, který ohrožoval všechno, zač legionáři bojovali a umírali. Změna politické orientace v ČSR po r. 1945 a 1948 nejen že legionářské legendě nepřála, ale naopak se jí snažila z lidské paměti zcela vymazat.

Po válce byl Kopta krátce zaměstnancem Ministerstva informací, a do roku 1949 Kanceláře presidenta Edvarda Beneše. Zanikly noviny Národní osvobození a obsah ostatních byl podřízen přísné cenzuře. Smutný je osud spisovatelů, kteří se nemohou svobodně věnovat svým oblíbeným tématům.

O knihách je možné zasvěceně psát pouze po jejich přečtení. Nejsem milovníkem válečné literatury, ale Třetí rotu a Třetí rotu na magistrále jsem v loňském jubilejním roce skutečně přečetla. Není to tradičně pojatá válečná literatura, zaměřená na osud jednoho hlavního hrdiny. Hrdinou je kolektiv mladých mužů Třetí roty. Je to pravdivý a psychologický propracovaný popis vývoje a změn jejich postojů od patosu v počátečním období České družiny od bitvy u Zborova až po postupující únavu během dlouhého

sibiřského putování, o rozkladném vlivu bolševické propagandy. Je tam kritický postoj k různým dočasným bělogvardějským spojencům i narůstající stesk po domově. Pochopila jsem nesmírnou oblibu trilogie ve 20. a 30. letech minulého století. Čtenáři v ní nacházeli popis toho, co dobře znali. Byly to příběhy jejich současníků. Znali ty, jejichž jména se v textu pouze mihla: Gajda byl jejich současník, věděli, kdo byl Štefánik, Muna, Švec, Číla, Syrový nebo Kolčák, Kappel a Janin. Pro dnešního nezasvěceného čtenáře jsou to většinou nic neříkající jména. Škoda. Ale bez ohledu na to, že již nežijí čtenáři, kteří uměli správně ocenit autorovo dílo, byl Josef Kopta dobrý spisovatel a neoddělitelně patří k celkovému obrazu 1. republiky.

A.Kopřivová

Jiří Stránský † 29. 5. 2019

Spisovatel, scénárista, překladatel, politický vězeň, skaut a bývalý soused zemřel 29. 5. 2019.

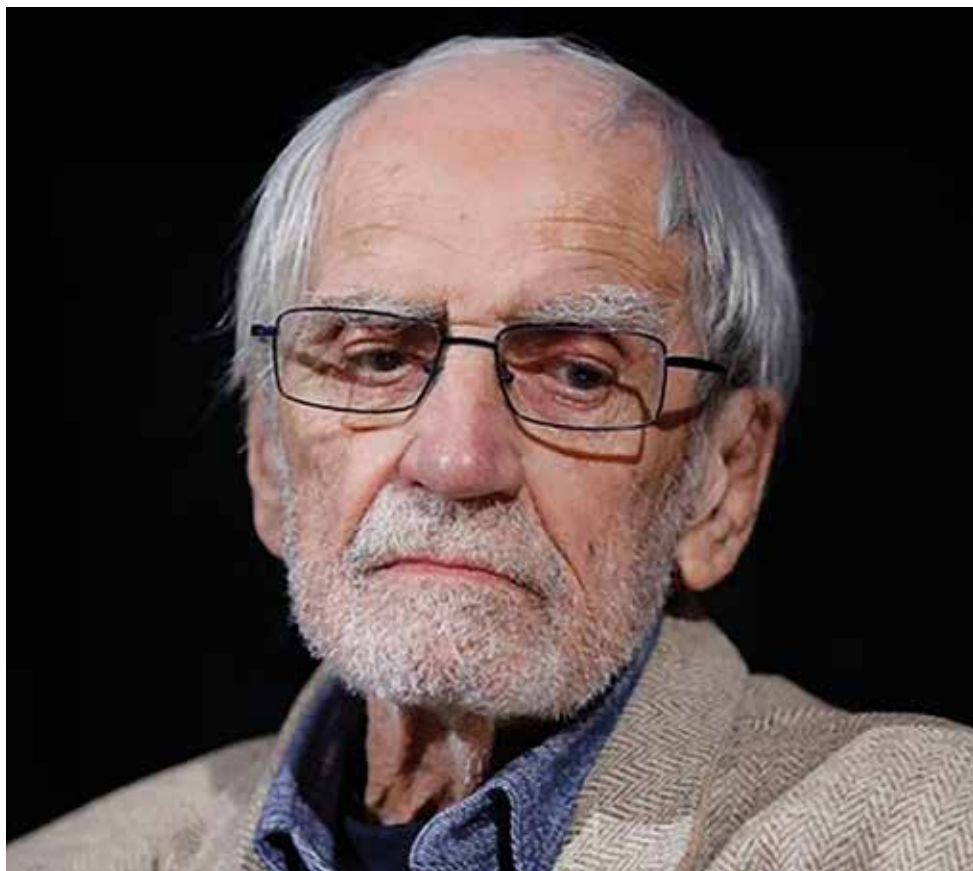
Protože jeho děda, Jan Malypetr, byl předsedou prvorepublikové vlády, byl Jiří Stránský před maturitou z politických důvodů vyloučen ze školy. Pak byl v roce 1953 zatčen, obviněn z velezraedy a za vykonstruovaný zločin odsouzen na 8 let do vězení. Po propuštění se živil jako kopáč, stal se i známým pumpařem. Tato profese ho opět přivedla do vězení. V roce 1974 byl opět za údajné

rozkrádání socialistického majetku znovu odsouzen.

Po propuštění až do listopadu 1989 pracoval jako technik v Československém souboru písní a tanců. Po listopadu, přes přemlouvání, do politiky nevstoupil, prý to slíbil své ženě.

Nejnámějším jeho dílem je Zdivočelá země, pro děti napsal Perlorodky a Po vídačky pro Klárku. Pro dospělé pak řadu knih.

Cu

Jóga pro seniory

Nikdy není pozdě začít cvičit jógu. Jóga je nejstarší systém cvičení rozvoje lidského těla i ducha. Zatímco v Indii, zemi svého původu, je jóga meditační filozofií, my, lidé ze Západu, v ní vidíme hlavně fyzický pohyb. Jóga je obecná nauka o životě. Vychází ze zákonitostí života, popisuje je a dává návod, jak jim porozumět a žít v souladu s nimi. Přináší tak člověku možnost prožít harmonický a spokojený život. Ukazuje cestu ke zlepšení (či udržení dobrého) zdravotního stavu. Jógové cviky působí komplexně a uvádějí tělo, mysl, vědomí i duši do rovnováhy. Jde o systém, jehož hlavní součástí jsou ásany (police těla), pránájáma (ovládání dechu) a meditace (zklidnění mysli). Je zaměřená hlavně na dýchací a uvolňovací cviky, relaxaci, koncentraci. Cílem je nejenom protáhnout a posílit tělo, ale i snaha odpoutat svou mysl od každodenních povinností a starostí, zbavit se stresu a úzkosti a nalézt vnitřní klid.

Jóga pro seniory je určena nejenom pro starší věkovou generaci, kterou už bohužel doprovázejí různé zdravotní problémy – jako jsou bolesti zad, svalů a kloubů, vysoký krevní tlak, špatný spánek, ale také pro osoby s určitým fyzickým omezením nebo trpícími nadváhou. To všechno jsou ale obtíže, které jsou z velké části způsobené naším způsobem života a nedostatkem pohybu. Správné dýchání a vhodná fyzická aktivita šetrná k pohybovému aparátu mohou všechny tyto obtíže zmírnit nebo i odstranit.

Pozitivní účinky jógy na organismus:

- rovnoměrně **protahuje a posiluje svaly** na celém těle
- preventivně působí **proti bolestem zad**
- vyrovnává svalové dysbalance, srovná nevhodné zakřivení páteře
- **redukuje tukové vrstvy** na břiše, bocích, nohách a hýždích
- nezatěžuje klouby
- **stimuluje metabolismus** a lymfu
- pomáhá uvědomění si pánevního dna a jeho zapojení do cvičení jako prevence inkontinence
- podporuje **funkčnost vnitřních orgánů**
- ovlivňuje a harmonizuje hladinu hormonů v těle
- posiluje **imunitní systém**
- **zvyšuje flexibilitu, zlepšuje celkovou stabilitu těla**
- rozvíjí a zlepšuje funkci srdečně cévní, dýchací, vylučovací, trávicí a nervové soustavy
- přináší **zklidnění** a schopnost lépe se koncentrovat
- snižuje stres a přináší dobrou náladu
- pomáhá **lépe rozumět svému tělu** a pracovat se svou energií
- naučí **správně a účinně dýchat**, relaxovat i medítovat

Jóga pro seniory je vedena v klidném tempu a vždy se cvičí s ohledem ke specifickým potřebám každého jednotlivce. Cvičení je šetrné k pohybovému aparátu, využívá vhodné jógové a zdravotní cviky a dechové a relaxační techniky. Cvičíme především pro rozvolnění kloubů, aniž bychom je zatěžovali, a na protažení a posílení svalstva. Důležité je zde správné dýchání, kterému je věnována velká pozornost na začátku každé lekce. Poté následují jógové ásany, které protáhnou a posílí celé tělo. Cvičení končí závěrečnou ásanou v lehu na zádech (Šavásana – pozice mrtvoly),

která patří do kategorie pozic pro hlubokou relaxaci, kdy za vůně aromatického oleje uvolníme každý sval našeho těla. I když jako při každém cvičení je kladen důraz na správné provedení pozic, jde na těchto hodinách hlavně o váš dobrý pocit, objevení radosti z pohybu, aktivní odpočinek a setkávání se s přáteli. Jóga je ideální cestou, jak zlepšit nejen své fyzické zdraví, ale vyladit i svou mysl do psychické pohody. A má ještě jedno plus – jejím smyslem je nepoměřovat se s ostatními. Během cvičení jde jen o vás, o vaše tělo a duši. Namasté.

Jindřiška Bulecová, www.joga-body.cz

Digitální senioři

Již více jak 15 let pořádá ZŠ Hanspaulka kurzy práce s počítačem pro seniory (a nejen pro ně).

Náplň kurzu je upravena podle potřeb a požadavků účastníků. Seznamují se nejen s používáním programů Office (tvorba a úpravy textů, tabulek a prezentací), prací se složkami a soubory, ale věnujeme se i vyhledávání informací na internetu, využití on-line aplikací, zpracování a úpravě fotografií a videa, práci s tablety a „chytrými“ telefony. Naším cílem je, aby ti, kteří se kurzů zúčastní, získali jistotu při práci s moderními technologiemi a dokázali je využít v běžných životních situacích.

Kurzy se konají v počítačové pracovně školy vždy v úterý od 16:30 hod., účastníci se scházejí před vchodem do školy z ulice na Čihadle. Kurzovné se neplatí díky podpoře MČ Praha 6.

Vedoucím kurzu je PhDr. Daniel Tocháček, adresa pro případné dotazy je daniel.tochacek@zshanspaulka.cz

Daniel Tocháček

Věrná garda

Jak již název oddílu Věrná garda (dříve Stará garda) naznačuje, je určen pro dříve narozené cvičence. Tedy pro osoby ve věku 55 let a starší. Píšu osoby, protože tento oddíl je koedukovaný, což znamená, že jeho členy jsou jak muži, tak ženy. První část hodiny věnujeme rozcvičení. V druhé části se věnujeme pohybovým aktivitám, s míči na kopanou, basketbal, a sportům (bĕgbinton, freesbee). Cvičení je samozřejmě přizpůsobeno věku a kondici cvičenců. V minulém roce jsme navštĕvovali sletovou skladbu Princezna republika, s kterou jsme vystoupili na XVI. všesokolském sletu v Edenu. Naši skupinu doplnili sokolové ze spřátelené jednoty ze Střešovic. V neposlední řadě se naši členové také zúčastňují soutĕží pro seniory, kde sklidili nejednu úspěch.

Kromĕ pravidelného cvičení pořádáme také jednodenní i víkendové výlety s kulturní, sportovní a relaxační náplní. Díky významné finanční podpoře MČ Praha 6 a Magistrátu hl.m.Prahy můžeme poskytnout významné zvýhodnění zájemcům starším 60 let. Na jaře jsme absolvovali jednodenní výlet do Kutné Hory, o kterém podrobnĕ referuje náš sokolník Jaroslav Viceník a dvoudenní výlet do Přerova nad Labem. Na podzim se chystáme do Dobříše, kam vás všechny srdečně zveme.

Oddíl Věrná garda má také významnou společenskou funkci. Jeho členové se aktivně podílejí na dalších akcích pořádaných naší jednotou jako je Kryšpán, pořádaný poslední čtvrtek před Vánocemi. Je to posezení cvičenců, cvičitelů, členů Výboru a přátel Sokola. Takĕ Šibřinky a Putování za velikonočním vajíčkem si bez vydatné pomoci členů tohoto oddílu nedovedeme představit. V poslední době bohužel naše řady prořídly, proto zveme všechny nové zájemce o cvičení a další aktivity pro dříve narozené. Scházíme se jednou za týden, ve čtvrtek od 19:00 do 20:00 hod.

Anna Horáková

Náčelnice T.J. Sokol Praha - Hanspaulka

Sokolský výlet do Kutné Hory pro seniory.

Pro ty, kteří se z různých, hlavně zdravotních důvodů nemohli zúčastnit sokolského výletu 4. května, podávám stručné hlášení:

Sraz účastníků: Praha Hlavní nádraží v 7:30 hod., počet 6 sokolů, odjezd směr Kutná Hora, výstup ve stanici Kutná Hora – Předměstí. Zde jsme za jarních slunečných paprsků navštívili největší geologickou expozici pod širým nebem u nás – lom Práchevna, kde byly vidět horniny typické pro Kutnou Horu a široké okolí. O zasvěcený výklad se postarali Milan s Andulou a jejich prostřednictvím jsme všichni nahlédli do království geologie.

Dále pokračujeme údolím říčky Vrchlice, kde je ve skále vytesán portrét Jaroslava Vrchlického, ke klenotu pozdní gotiky Chrám sv. Barbory, patronky horníků.

Po prohlídce vytáhla Andula eso z rukávu a prozradila, že jsme očekávání v Geofondu Kutná Hora, v oddělení vlivů důlní činnosti. Jeho ředitelka paní Jolana nás podrobně a zajímavě seznámila s pracovištěm a jako bonbonek jsme mohli vidět ukázkou historických map.

Po načerpání dalších sil v místní restauraci jsme přišli k Hrádku, kde je Muzeum stříbra a středověký důl. V části původního středověkého dolu jsme absolvovali tzv. cestu stříbra, 250m dlouhou cestu v hloubce 60m, se zajímavým výkladem průvodkyně.

Poznámka: Po přečtení výstrahy, kdo by neměl absolvovat vstup do dolu, jsem zjistil, že ve skupině máme manželský pár, který znamenal velikostní problém. Tak jsem zvolil taktiku, že se budu držet zkušeného geologa, což byla Andula. Ale ani ona nebyla jistotou. Po výroku: „nejsem horník“, jsem znejistěl ještě více. V úseku, kde byla šířka chodby 40cm, se udělal špunt díky korpulentní dámě přede mnou, a už jsem se loučil se sokolským světem. Vše dovršila názorná ukáзка absolutní tmy! Asi po půl hodině jsme vyšli na náměstí a jsem si jist, že do dolů mě už nikdo nedostane.

Abychom přišli na jiné myšlenky, čekala nás návštěva Vlašského dvora, bývalého královského paláce založeného Václavem II., který sloužil jako mincovna, kde se razily tzv. Pražské groše.

Celý výlet byl velmi povedený, nejenom nabitým programem, ale hlavně přátelskou a milou atmosférou.

Děkujeme touto cestou Andule za skvělou organizaci a již nyní se těšíme na další podobné akce.

Jaroslav Viceník,
sokolník T.J. Sokol Hanspaulka

Sokol připravuje:

14. 9. 2019 Ladronkafest – největší festival volnočasových aktivit ve střední Evropě. Cílem akce je představit pestré možnosti aktivního trávení volného času. Na Ladronce se začíná v 11.00 hodin, konec je ve 22.00 hodin. Naše TJ se Ladronkafestu aktivně účastní. Máme připraveny Fit testy pro ověření tělesné zdatnosti nejen dětí, ale i dospělých. U našeho stánku si můžete vyzkoušet např. travní lyže, chůdy... Také taneční oddíl si na Ladronkafest připravuje vystoupení.

27. 9. Noc sokoloven – děti si zacvičí, vyzkouší ne-tradiční sporty, zahrají hry, je připraveno opékání buřtů a pochopitelně se nocuje v sokolovně. Ráno po společném snídani následuje rozcvička a další cvičení. Noc sokoloven proběhne již počtvrté, děti si ji oblíbily.

8. 10. Památný den sokolstva – krojovaní sokolové se po celé republice setkávají u památníků a pomníků, aby uctili památku bratrů a sester, kteří zahynuli během 2. světové války. Také naše TJ se připojí k této významné vzpomínkové akci. 8. říjen se bude letos poprvé slavit jako Významný den ČR.

30. 11. Mikulášská zábava – nejen pro členy TJ Sokol Praha – Hanspaulka, srdečně zveme i čtenáře Hanspaulky. Začátek v 19.30, konec ve 24.00 hod.

Zdobení stromčků pro zvířátka – tradičně poslední sobota před Štědrým dnem. Sraz účastníků většinou v 15.30, jde se na Velkou louku, kde děti zdobí stromčky pro zvířátka, zpívají se koledy a zpět se jde s rozsvícenými lampionky.

Plavání v ČZU v Suchdole – stejně, jako každý rok nabízíme členům sokola a jeho příznivcům plavání, jednou za dva týdny v sobotu od 10.00 do 11.00 hodin od října do dubna. Přesné termíny budeme znát koncem září.

Sledujte vitríny a nástěnky v sokolovně, kde budou všechny akce upřesněny. Informace najdete také na našem webu: www.sokol-hanspaulka.cz

Spolupráce s mikroby

Jak podporovat a využívat půdní mikroorganismy v zahradě

V poslední době nám pomalu svítá, že kvalita a úrodnost půdy závisí na přítomnosti celé sítě živých organismů, které v půdě vytvářejí humus, poutají živiny a vodu a zpřístupňují je rostlinám. A že tuto poměrně křehkou síť snadno zničíme, když budeme používat „chemii“ – a to nejen prostředky, které mají něco zahubit (pesticidy, fungicidy, insekticidy, herbicidy...), ale i průmyslová hnojiva a nástroje, které půdu obracejí „vzhůru nohama“.

Běžní zahrádkáři často o těchto souvislostech nemají tušení. Zhruba před pěti lety jsem měla pronajatý pozemek v zahrádkářské kolonii na Zlatnici a mí sousedé mě neustále nutili používat roundup, protože je přece naprosto neškodný! Sám předseda zahrádkářů byl ale trpce zklamán, když v horkém létě jeho pečlivě ošetřovaná zahrádka, kde používal roundup k hubení plevelů místo běžného pleť, tak, aby nezasáhl těch pár vyvolených rostlin, které tam chtěl mít, úplně vyschla, půda se změnila v písek bez života, kde každá závlivka okamžitě zmizela, a rostliny mu hromadně hynuly. Tehdy mi nebylo úplně přesně jasné, co se s půdou děje, jen jsem tušila, že roundupem a průmyslovými hnojivy zřejmě vybil veškerý život v půdě, přestože by tyto prostředky teoreticky neměly být jedovaté pro mikroby nebo živočichy. Teprve nedávno jsem z pramenů uvedených na konci tohoto článku načerpala informace o tom, jakým způsobem v půdě „všechno souvisí se vším“, takže už dovedu konkrétní příčiny masakru v půdě vysvětlit.

Podívejme se na půdní procesy a souvislosti blíž. A také na to, jak můžeme všechny ty drobné živáčky využívat k prospěchu přírody – i nás samotných.

Jak funguje potravní síť v půdě

Všichni víme, jak je důležité, aby půda obsahovala organický podíl – humus, který zadržuje vodu, vytváří půdní strukturu příznivou pro rostliny, a také jim dodává živiny. Uvědomujeme si, že je velmi prospěšné mít na zahradě žížaly. Už ale tak přesně nevíme, jak jsou různé formy půdního života provázány vzájemně. Zdravý, vyvážený půdní ekosystém obsahuje bakterie, houby, prvky, hlístice, různé drobné členovce a mnoho dalších složek, které jsou pro život a prosperitu ostatních – a také rostlin – nepostradatelné.

Půdní bakterie a houby se živí rozkládajícím se rostlinným a živočišným materiálem, a také **exudáty** (výpotky) z kořenů a listů rostlin. Tento materiál rostliny samy nabízejí, lákají tak ke spolupráci půdní mikroorganismy a vydávají jim přesné signály, jaké látky z prostředí (minerály) od nich potřebují. Do jejich tvorby rostliny vkládají velkou část své energie.

Bakterie a houby **hromadí ve svých tělech živiny**, a představují tak jejich živé rezervoáry. Když je prvoci a hlístice zkonsumují a vyloučí zbytky, šíří se tyto živiny do prostředí. Větší živočišné jako členovci se zase živí prvky a hlísticemi, požírají se vzájemně a jsou potravou pro větší živočichy.

Bakterie produkují sliz, kterým se drží přilepené na rostlinách nebo jiném povrchu, a společně s vlákny (hyfami) hub „slepují“ částičky půdy do **hrudkovité (drobtovité) struktury**. Žížaly aktivně vtahují do svých chodbiček zetlelé listy, výkaly živočichů a další organický odpad. Půdní živočišné – žížaly, larvy hmyzu,

krtci aj. – provrtávají půdu chodbičkami, tím ji **provzdušňují** a rozvádějí v ní **vodu**.

Zdravá půdní potravní síť má obrovskou pestrost – lžička zahradní půdy obsahuje desítky tisíc druhů mikrobů a miliardy jedinců bakterií.

Zdravý půdní ekosystém **drží na uzdě škůdce** (třeba hlístice typu hádátka, bakteriální či houbové choroby) Jednak jim konkurují jiné druhy, jednak slouží jako potrava větším živočichům. Celý systém je vzájemně propojený mnoha způsoby, na které bychom ani nepřipadli, například ptáci roznášejí na nohou prvky či hlístice – a když ubude ptáků (příliš mnoho koček), jemná rovnováha se naruší.

Exudáty na listech rostlin přitahují bakterie, jejichž povlak funguje jako bariéra proti invazi škůdců. Některé houby a bakterie dokonce produkují **inhibitory** potlačující nežádoucí organismy (vitaminy, antibiotika). **Mykorhizní houby** žijí v symbióze s kořeny rostlin – chrání je fyzicky před škůdci a zásobí je živinami.

Co se děje, když používáme „chemii“

Při hnojení průmyslovými hnojivy, hlavně dusičnany, **rostliny „zpoškodní“ a přestanou exudáty vytvářet**. Jsou pak mnohem náchylnější k chorobám, bez průmyslových hnojiv chřadnou a pěstitel musí používat stále víc a víc „chemie“.

Roztoky průmyslových hnojiv dále **zabíjejí mikroorganismy** samy o sobě, „spálí“ je nebo je doslova vysají osmózou. Škodí i žížalám, nebo je přinejmenším z pozemku vypudí. Život v půdě mizí, s ním i organická hmota a voda, struktura půdy je degradovaná.

Škodí dokonce i **obracení půdy rytím**, a ještě mnohem víc zpracovávání půdy rotavátorem – mikroorganismy vyžadující kyslík se dostanou hluboko do půdy a tam

zahynou, naopak mikroorganismy kyslík nesnášející se dostanou na povrch půdy. Navíc se přetrhají křehká vlákna hub, které pak také hynou. Naopak nevadí, pokud půdu jen na povrchu kypříme motyčkou, nebo provzdušníme rycími vidlemi.

Protože přirozená potravní síť v půdě zadržuje živiny v tělech organismů, jakmile je vyhubíme, půda nedokáže živiny zadržovat, a ty se pak vyplavují až do spodních vod.

Dva typy ekosystémů

Teprve od 80. let 20. století dokáží vědci stanovovat poměr bakterií a hub v půdě a zjistili, že **nejméně narušované půdy (ze starého lesa) mají největší podíl hub, zatímco často obrácené a kypřené půdy mají víc bakterií.** V zemědělských půdách je poměr houby bakterie 1:1 nebo méně, zatímco v lesních půdách 10:1 nebo i víc. Obecně **dřeviny a trvalky dávají přednost většímu podílu hub, zatímco jednoletky, trávy a zelezina, dávají přednost bakteriím.**

„Bakteriální“ půdy mají zásaditější reakci než půdy „houbové“: hodnoty pH jsou u bakteriálních půd kolem 7, u houbových spíše kolem 6.

Nástroje pro obnovu a udržování života v půdě

Síť života v půdě můžeme podporovat **kompostem, mulčováním, kompostovými čaji a mykorhizními houbami.** První tři z těchto nástrojů můžeme cíleně modifikovat tak, aby naočkovávaly půdu buď převážně bakteriemi, nebo houbami. Mykorhizní houby můžeme koupit v běžných zahradnických centrech, mají podobu prášku, který přidáváme do jam při výsadbě dřevin, nebo přímo na kořínky sazenic.

Eva Hauserová

Dokončení v příštím čísle

Benedikce

16. 6., v neděli připadající Nejsvětější Trojici, se u kaple ve svahu Hadovky, která má tvar trojlístku Trojedinosti, konala poutní slavnost za přispění Svatovítské kapituly. Při bohoslužbě sloužené R. D. Ondřejem Pávkem, spolu s místním římskokatolickým duchovním R. D. Matušem Kocianem, byla kaple znovu posvěcena (požehnána). Krásné zpěvy souboru Hora Fugit podpořilo dlouhodobě zapůjčené harmonium, které rozezněl nebušický varhaník Josef Lecian. A protože správná pouť myslí i na světské radosti, kávy, obložených chlebů a domácích koláčů bylo pro všechny příchodí dostatek. Loutková pohádka souboru Kašpárek Sokola pražského neoslovila jen děti, ale díky obroditelsky nadčasovému textu rozesmála i dospěláky. A poselství o tom, kde se najde srdce ze zlata? Zapomeňte na cesty přes hory a doly! Ale víte co? Zajděte se na pohádku Zlaté srdce podívat.

Marie Hodinářová

Instalace faráře

2. srpna 2019 zavítal do kostela sv. Matěje jeden ze dvou pražských pomocných biskupů, a sice ten služebně nejmladší, R. D. Zdeněk Wasserbauer. Přišel mezi farníky, aby instaloval nového faráře. Tím „novým“ farářem byl R. D. (P.) RNDr. Matúš Kocian. Působí už sice v Římskokatolické farnosti u sv. Matěje dva a půl roku, ale dosud jen jako administrátor farnosti.

Dříve bylo každému měšťanovi i venkovanovi jasné, kdo je to pan farář, kaplan nebo vikář. Dnes většinou lidí tyto termíny splývají. Všechny tyto správní funkce, může zastávat vysvěcený kněz. Kromě kněžského svěcení rozeznáváme ještě nižší jáhenské svěcení a vyšší biskupské svěcení. Zatímco jáhenskou službu, pokud nejde o trvalé jáhenství, většinou výrazně nezaznamenáme, o biskupském svěcení je většinou informována širší veřejnost, pokud nežijeme v totalitní formě státu. Toto svěcení je podmínkou pro úřad diecézního biskupa, pomocného biskupa či arcibiskupa. A ač to nebylo pravidlem vždy, biskupské svěcení je i nejvyšší svěcení, kterého může dosáhnout papež.

V současné době může být farářem kněz, který kromě jiného vykoná farářské zkoušky (např. z účetnictví, památkové péče apod.). Na rozdíl od administrátora má většinou zaručeno, že nebude 5 či 7 let přesunut na jiné místo – faru.

Dříve byl farář po několika letech kaplanování na místě často celý život. S lidmi ze vsi či města společně zestárnul; v současné době, snad proto, že je nedostatek kněží, jsou často překládáni, aby byl vyrovnáván nedostatek kněží na různých místech, což ale spouští lavinovitý efekt.

U sv. Matěje byl farářem R. D. (P.) Jan Machač od roku 1972, a zůstal zde až do smrti v roce 2009. To však není umožněno každému knězi a každé farnosti (společenství farníků při farním kostele).

Od 2. srpna 2019 máme již svého pana faráře, který s námi, bude-li nám dáno, oslaví za dva roky i 250 let výročí znovuzaložení Svatomatějské farnosti při kostele sv. Matěje, který byl posvěcen 29. září 1771 (shodou okolností na svátek sv. Michaela Archanděla). Jmenování farářem nám nyní „legalizuje“ oslovení „pane farář“, které je u nás jakýmsi oslovením kněze, aniž víme, zda vykonává farářský úřad. Ale i oslovení „Otče“ (latinsky „Pater“) správně nepřisluší každému knězi. Kněze bez jakýchkoliv úřadů lze rozdělit do dvou základních skupin. Na kněze diecézní (ve službě či mimo službu), kterým přináležejí pro jejich posvátný úřad (nikoliv pro jejich osobu) titul „důstojný pán“ (latinsky reverendissimus dominus) zkratka před jménem R. D. a na kněze řádové (příslušníci řeholních řádů), kterým náleží titul (či oslovení). „Otče“ (latinsky Pater). Ve Svatomatějské farnosti je knězem diecézním např. současný pan farář R. D. Matúš Kocian a knězem řádovým P. Michael Petr Špán.

A že je náš pan farář ještě členem Kolegiátní kapituly u Všech svatých na Pražském hradě? Proto mu ještě přináležejí i oslovení: „pane kanovníku.“ Spletité cesty tisícileté církevní titulatury jsou velmi zajímavé, jejich další výklad se však už nevejde do tohoto článku.

Marie Kuldová

Rosario u Archanděla

Jako aktuální odkaz pouti za Pannou Marií Medžugorskou vznikla ve farnosti, vedle již stávajících, nová příležitost k setkávání nad společnou modlitbou Růžence. Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie, tj. 15. srpna, se u kaple svatého Archanděla Michaela sešla sedmice poutníků a zahájila o osmé hodině večerní Růžencem světla novou tradici. Každého patnáctého v měsíci jsou všichni místní i přespolní, kteří se cítí být osloveni, srdečně zváni.

Marie Hodinářová

Semínkovna Hanspaulka

Ve školní knihovně ZŠ Hanspaulka se od září opět otevírá. Pokud máte semínka, o která se chcete podělit, můžete je přinést v pondělí a ve čtvrtek odpoledne od 13 hod.

1. hanspaulská výstava hub

V sobotu 21. září 2019 od 13 do 17 hodin na faře u sv. Matěje, U Matěje 198/2, Praha 6. Výstava bude doprovázena díly skladatele Václava Háška, která zahrnuje houslista Jan Kvapil. V průběhu výstavy bude možno besedovat s mykoložkou Ing. Annou Švecovou. Vlastní houbařské zkušenosti, dotazy a nálezy vítány. Akci pořádá Římskokatolická farnost u kostela sv. Matěje za laskavé finanční podpory Městské části Praha 6.

Den zvířat

U příležitosti svátku svatého Františka z Assisi v sobotu 5. října 2019 od 14.00 na faře U sv. Matěje. Akci pořádá Římskokatolická farnost u kostela sv. Matěje za laskavé finanční podpory Městské části Praha 6.

Program:

- 14.00** Požehnání zvířat na farní zahradě
- 14.30** Divadelní vystoupení dětského souboru
- 15.00** Přednáška na faře
- 16.00** Beseda a drobné občerstvení

Gymnaestráda 2019 v rakouském Dornbirnu

Účastníci se i cvičenci z naší TJ Sokol Hanspaulka proběhla v červenci. Článek bude uveřejněn v následujícím čísle našeho časopisu.

Kurz jógy pro seniory

ZŠ Hanspaulka, gymnastický sál, středa 11–12 hodin

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a Základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, PhDr. Wanda Dobrovská,
Jiří Frynta, Mgr. Eva Hauserová, PhDr. Zdeněk Jonák,
Mgr. Marie Kuldová, Libuše Novotná,
Ing. Marie Pojerová (ředitelka ZŠ),
Ing. Ladislav Trojan

Za věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Jodasová

Korektury: PhDr. Zdeněk Jonák

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

Číslo účtu TJ Sokol: 162860329/0800,
variabilní symbol 05010

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku
na honorář píší články,
obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 18. 8. 2019

Uzávěrka příštího čísla 17. 11. 2019

Časopis je vydáván s finanční podporou

Městské části Praha 6.

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ KNIHOVNA ZŠ HANSPAULKA I PRO VEŘEJNOST

Přes devět tisíc knih pro děti i dospělé. Vchod ze Sušické ulice.

Otevřeno:	Pondělí	12 - 18
	Úterý	9 - 15
	Středa	12 - 15
	Čtvrtek	10 - 18
	Pátek	12 - 15

O prázdninách zavřeno

Nový katalog školní knihovny na dolní liště webové stránky
ZŠ Hanspaulka <https://www.zshanspaulka.cz/index2.htm>

■ SEMÍNKOVNA HANSPAULKA

Pondělí a čtvrtek ve školní knihovně ZŠ Hanspaulka
od 13 hodin. Vchod ze Sušické ulice.

■ CVIČENÍ PRO VEŘEJNOST V ZŠ HANSPAULKA

Pilates – pondělí 18:00 – 19:00, středa 18:00 – 19:00

Zdravotně-kondiční cvičení pro zdravá záda
středa 19:00 – 20:00

FIT MIX (AE, Zumba, Tabata, Bodystyling, posilování, strečink)

čtvrtek 18:00 – 19:00 (pro mládež i dospělé)

Cvičení pro zdravá záda vhodná nejen pro seniory

pátek 10:00 – 11:00

Fyziobalance

úterý 19:00 – 20:00, 20:00 – 21:00 a čtvrtek 19:00 – 20:00

SM systém – čtvrtek 20:00 – 21:00

■ HANSPAULSKÉ KALENDÁRIUM

- 7. 9. Šárecký okruh – škola
- 14. 9. Ladronkafest
- 15. 9. Benefiční odpoledne na zahradě fary u sv. Matěje
- 21. 9. 1. hanspaulská výstava hub-fara
- 27. 9. Noc sokoloven – Sokol
- 29. 9. Svatomichaelská pouť na Pernikářce – fara
- 30. 10. Den jazyků – škola
- 5. 10. Den zvířat na faře u sv. Matěje
- 30. 9–6. 10. Týden knihoven – škola
- 8. 10. Památný den sokolstva – Sokol
- 29–30. 10. Podzimní prázdniny – škola
- 21. 11. Den otevřených dveří a jarmark – škola
- 30. 11. Mikulášská zábava – Sokol
- 21. 12. Zdobení stromečků pro zvířátka – Sokol

Křižovatka ulic Evropská - Horoměřická

Foto z roku 1989

Foto z roku 2019